

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-141/24-T
Sp. zn. ČŠIT-S-22/24-T

Název	Základní škola Kapitána Jasioka Havířov-Prostřední Suchá Kpt. Jasioka 57 okres Karviná
Sídlo	Kapitána Jasioka 685/57, Prostřední Suchá, 735 64 Havířov
E-mail	reditel@zsiasioka-havirov.cz
IČO	61 988 600
Identifikátor	600 136 477
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Růžena Bajerová
Zřizovatel	Statutární město Havířov
Místo inspekční činnosti	Kapitána Jasioka 57, Havířov-Prostřední Suchá
Inspekční činnost na místě	13. 2. 2024 – 16. 2. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Kapitána Jasioka Havířov-Prostřední Suchá Kpt. Jasioka 57 okres Karviná, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

K termínu inspekční činnosti se základního vzdělávání účastnilo 210 žáků v devíti třídách (z toho pět žáků plnilo povinnou školní docházku v zahraničí podle § 38 školského zákona). U 30 žáků byly diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby, 12 z nich bylo vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu, 58 žáků má odlišný mateřský jazyk. Součástí školy je přípravná třída pro 15 žáků (z toho tři se speciálními vzdělávacími potřebami a tři s odlišným mateřským jazykem). Dvě oddělení školní družiny navštěvovalo 30 žáků. Školní stravování je zajištěno ve vlastní školní jídelně.

Informace o dění ve škole jsou zveřejňovány na nástěnkách ve vnitřních prostorách školy a dostupné na webových stránkách www.zsjasioka-havirov.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy působí ve funkci od února 2019, při vedení organizace vychází z reálné koncepce rozvoje školy 2022-2029 a ze svých zkušeností, kdy vykonávala funkci zástupkyně ředitelky. Dbá na udržování tradic školy, důraz klade na respektování a všestranný rozvoj žáka. Vybrané kompetence delegovala na zástupkyni ředitelky.

Současné složení pedagogického sboru umožňuje v požadovaném rozsahu naplňovat platné školní vzdělávací programy. Základní vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu s motivačním názvem „STROM“, obsahuje i minimální výstupy. V učebním plánu nebyly označeny disponibilní hodiny, je vhodné jejich doplnění pro jasné rozvržení hodin využívaných pro Předmět speciálně pedagogické péče. Žáci v přípravné třídě a účastníci školní družiny jsou vzděláváni podle příslušných vzdělávacích programů pro daný typ vzdělávání. Vedení školy provádí potřebné aktualizace.

Předávání organizačních i výukových informací probíhá několikrát ročně na pravidelných jednáních pedagogické rady a pracovních poradách. Škola je od září 2023 zapojena do projektu Podpora škol se sociálně znevýhodněnými žáky. Tím získala možnost cíleného dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Z anketního zjišťování během inspekční činnosti vyplynulo, že jeho obsah je pro pedagogy přínosný. Podle plánu sdílí získané poznatky s ostatními kolegy v rámci pracovních porad. Hospitační činnost ve výuce je několikrát ročně prováděna především vedením školy, četnost i kvalita zpětné vazby je pro učitele dostačující. Jen zřídka jsou však pedagogy využívány možnosti vzájemných hospitací, intenzivnější výměna zkušeností, cílená především na metody a formy výuky, která obohatí profesní rozvoj pedagogů.

Ředitelka školy účelně hospodaří s finančními prostředky, které využívá pro realizaci strategických oblastí rozvoje školy a jejich priorit zaměřených na vybudování zázemí pro žáky, modernizaci prostor a zkvalitnění výchovy a vzdělávání. Škola umožňuje bezbariérový přístup. Výuka probíhá v běžných učebnách i dostatečném počtu odborných učeben s potřebným vybavením, efektivně využívaná je i tělocvična s mini horolezeckou stěnou a venkovní učebna. Dostatek prostoru a vybavení na chodbách umožňuje odpočinek i aktivní pohyb žáků o přestávkách (relaxační místa, pingpongové stoly, stolní fotbal, klavír).

Rozvoj pohybových dovedností v základním i zájmovém vzdělávání umožňuje rozsáhlý areál ve dvoře školy a za školou (lesík, travnatá plocha s „cvičtky“ a herními prvky, fit

stezka apod.). Environmentální výchova je aktivně podporována nejen ve výuce, ale i ve školní družině. Žáci se pod vedením pedagogů podílí na zvelebování školní zahrady, kde jsou zakládány tematické oblasti (broukoviště, ježkoviště, jedlá zahrada, motýlí louka, malé školní arboretum, vyvýšené záhony), přičemž získávají praktické znalosti o pěstování kulturních plodin, přírodovědné znalosti a vztah k estetickému přetváření venkovního prostoru.

Školní družina využívá vlastní prostory i prostory školy (cvičná kuchyň, tělocvična, hřiště, zahrada). Vychovatelky školní družiny se úspěšně zapojují do projektů vyhlášených komerčními partnery.

Žáci jsou seznamováni se školním řádem a způsobem přiměřeným jejich věku i s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví při vzdělávání a souvisejících aktivitách. V knize úrazů jsou evidovány úrazy a drobná poranění žáků, ke kterým došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech. Škole bylo doporučeno zpracovávat rozbor školní úrazovosti, zaměřit se na rozsáhlejší osvětu předcházení úrazů při sportovních aktivitách, sledovat a vyhodnocovat situace, při kterých k poraněním mezi žáky dochází.

Školní jídelna používá při sestavování jídelních lístků nastavený trend pestré a nutričně vyvážené stravy v souladu se zásadami zdravé výživy a s ohledem na plnění výživových norem pro školní stravování. Škola je zapojena do projektu, kdy získává finanční podporu k úhradě stravného pro žáky, kteří by ze sociálních důvodů nemohli využívat služeb školního stravování. Této podpory využívá třetina žáků školy.

Vstupy do budovy školy byly v době inspekční činnosti zabezpečeny proti vniknutí a pohybu cizích osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitační činnost v základní škole proběhla napříč ročníky u přítomných učitelů. Během hospitací v přípravné třídě probíhaly činnosti zaměřené na rozvoj hrubé i jemné motoriky, řečových dovedností, schopností orientace v prostoru a čase nebo socioemocionální rozvoj. Spontánní a řízené činnosti byly navzájem provázané. Učitelka s asistentkou pedagoga vhodně koordinovaly práci i chování žáků, oceňování projevů a výkonů jednotlivců bylo podnětné vzhledem k jejich možnostem. Při učebních činnostech na prvním stupni bylo dbáno na vytváření a upevňování vhodných pracovních návyků. Motivační prvky, didaktické hry, střídání různorodých činností i včasné zařazování relaxačních chvil udržovaly pozornost žáků. Společným znakem výuky i souvisejících činností na obou stupních byl vzájemný respektující vztah mezi pedagogy a žáky, často s důrazem na dodržování dohodnutých pravidel. Výuka byla většinou promyšlená, připravené úkoly byly vyváženým způsobem rozděleny na procvičování, prohlubování znalostí a probírání nového učiva. V úvodu vyučování bylo většinou sděleno téma, případně plánovaný průběh vyučovací jednotky, jen ojediněle zazněly konkrétní vzdělávací cíle. Výuka byla vedena především frontální formou práce s řízeným rozhovorem v kombinaci se samostatnou prací, ojediněle byla zařazena účelná skupinová práce nebo práce ve dvojicích, která by posilovala sociální a komunikativní kompetence žáků. Vyučující většinou podněcovali žáky k úsilí i aktivitě, poskytovali žákům dostatek času k řešení úloh a respektovali jejich tempo. Úroveň komunikace odpovídala věku žáků v konkrétních ročnících, požadavky byly formulovány srozumitelně. Diferenciace úkolů podle dovedností a schopností jednotlivých žáků však byla zaznamenána minimálně, většinou pracovali na stejných úkolech, se shodnou mírou obtížnosti, čímž docházelo k nižší podpoře jejich potenciálu. Účelně, ale méně často, vyučující uváděli dané znalosti a dovednosti v kontextu reálných životních situací a vedli

žáky k pochopení souvislostí. V hojně míře využívali mezipředmětové vztahy. Ojedinele, zato velmi efektivně, byla využita badatelská výuka. Pedagogové poskytovali žákům častou zpětnou vazbu v průběhu výuky, její účinnost by zvýšila výraznější orientace na její formativní charakter a žakovské hodnocení vlastní práce nebo práce spolužáků podle předem známých kritérií. V mnohých případech využívali pedagogové chybu jako přirozenou součást vzdělávání a prostředku učení. Názornost učiva vhodně podporovaly pomůcky a výukové materiály, didaktická technika a multimediální výukové materiály však nebyly vyučujícími téměř využity (částečně mohlo být způsobeno přetrvávajícími technickými problémy s připojením k internetu). Převládalo předkládání údajů a informací žákům pedagogy, naopak příležitosti na jejich vyhledávání a získávání z různých zdrojů, utřídění podle důležitosti a využití samotnými žáky byly ojedinele. Méně časté bylo rovněž podněcování žáků ke kritickému myšlení. Vzhledem k chybějícímu sdělení cílů výuky probíhalo jejich efektivní vyhodnocení samotnými žáky v minimální míře. V závěru vyučovacích jednotek chyběl zpravidla přiměřený časový prostor pro vyjádření individuálních pocitů žáků, přirozenou součástí výuky prozatím není systematické výraznější sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení. Stručné shrnutí bylo částečně provedeno alespoň vyučujícími, často ale až po zazvonění. Pro výuku cizích jazyků nejsou žáci děleni do skupin, což se v rámci podpory individuálního přístupu k žákům v početnějších třídách jevílo jako málo efektivní.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byla prováděna systematicky, vzdělávací i výchovné strategie byly většinou přizpůsobovány individuálním možnostem žáků v souladu se stanovenými stupni podpůrných opatření. Vyučující dokázali reagovat na aktuální potřeby dotyčných žáků, v konkrétních případech také efektivně využívali spolupráci s asistenty pedagoga. Na dobré úrovni byla práce s žáky s odlišným mateřským jazykem, ve výuce jim byla průběžně věnována pozornost a dopomoc pedagogů či spolužáků.

Během hospitací ve školní družině byly zaznamenány vyvážené činnosti umožňující odpočinek žáků po vyučování i získávání nových znalostí a praktických dovedností. Prostřednictvím nabízených aktivit byl podporován rozvoj komunikačních i sociálních dovedností účastníků zájmového vzdělávání. Účastníci vzdělávání ve školní družině mají možnost vypracování domácích úkolů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vyhodnocování vzdělávacích výsledků žáků ve škole probíhá na úrovni jednotlivých učitelů a na jednáních pedagogické rady. Pedagogové si udržují přehled o aktuální úrovni znalostí a dovedností žáků. Standardní hodnoticí nástroje odpovídají jejich věku a zahrnují nejčastěji aktivitu během výuky a krátké či rozsáhlejší písemné práce v hodině. Na zjištěné nedostatky ve znalostech žáků pedagogové reagují nabídkou doučování a individuálním přístupem. Výsledky vzdělávání žáků a práci pedagogů ovlivňuje různorodé složení tříd. Ve škole je velký počet žáků se zdravotním znevýhodněním, se speciálními vzdělávacími potřebami, ze sociálně znevýhodněného prostředí, s odlišným mateřským jazykem. Náročnost sledování a vyhodnocování výsledků vzdělávání představuje i vysoké procento žáků migrujících mezi školami. Interní hodnoticí systém je vzhledem k doporučení z minulé inspekční činnosti efektivněji zaměřen na práci s neprospívajícími žáky. Napomáhá tomu jednak zapojení školy do projektu zaměřeném na pomoc školám ze sociálně znevýhodněného prostředí, ale i navrhovaná opatření a konkrétní doporučení pro práci s žáky se slabými výsledky, která jsou součástí zpráv za třídu připravených k projednání na jednáních pedagogické rady. V závěru školního roku 2022/2023 prospělo s vyznamenáním 32 % žáků, neprospívajících

žáků bylo 12 %, v prvním pololetí školního roku 2023/2024 stoupl počet žáků s vyznamenáním na 36 %, neprospívajících bylo 13 %. Vysoký je počet žáků s neomluvenou absencí (kolem 20 %), většinou se jedná o žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí. Školou byla neomluvená absence řešena ve spolupráci s příslušnými orgány, ne vždy však úspěšně.

Škola se zapojuje do externího výběrového zjišťování výsledků vzdělávání žáků, ty se pohybují v rozmezí průměrných až slabých. Pro rozšíření výběru externích testovacích nástrojů je vhodné využít srovnání výsledků vzdělávání žáků s ostatními školami podobného typu nebo hledat inspiraci například v uvolněných úlohách z mezinárodních šetření.

Práce školního poradenského pracoviště je od září 2023 ztížena nepřítomností výchovné poradkyně, její úkoly prozatím převzala ředitelka školy. Zapojením do projektu škola cíleně využívá prostředky na financování speciálního pedagoga. Pozitivní atmosféru ve škole a spolupráci napříč ročníky podporuje aktivní práce Rady žáků, která mj. pořádá projektové dny pro třídy.

Vychovatelky školní družiny připravují celoroční tematický program, který zahrnuje aktivity podporující všestranný rozvoj účastníků vzdělávání (manuální činnost, kreativita, slovní zásoba, znalosti apod.) a přispívá k navazování neformálních vztahů mezi nimi i k rozvoji jejich komunikačních dovedností. Hojně je organizováno sportovních akcí, představení pro obyvatele domu seniorů, akcí připravovaných pro školní družiny v obci. Pravidelné jsou aktivity realizované společně s žáky druhého stupně základní školy. Provázanost základního a zájmového vzdělávání rozvíjí sociální kompetence žáků.

Spolupráce školy s vnějšími partnery vhodně obohacuje vzdělávací nabídku, škola vytváří motivační prostředí pro zapojení žáků do zájmových útvarů, aktivit a soutěží. Nedílnou součástí je neformální spolupráce se zákonnými zástupci (aktivní účast při úklidu okolí školy, farmářské trhy s prodejem vlastních výpěstků žáků, „Dýňobraní“). V závěru těchto akcí zákonní zástupci spontánně organizují přátelská posezení s vlastním pohoštěním, což vede žáky k vnímání pospolitě atmosféry místních obyvatel a komunitního života.

O výsledcích vzdělávání žáků ve škole jsou zákonní zástupci informováni prostřednictvím žákovských knížek, při osobním kontaktu s pedagogy, na konzultacích, třídních schůzkách či na neformálních akcích.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2019 došlo ke zlepšení v oblastech hospitační činnosti, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a jsou přijímána efektivnější opatření k předcházení školní neúspěšnosti.
- Růst počtu žáků zejména s odlišným mateřským jazykem.
- Od září 2023 je znovu otevřena přípravná třída.
- Personální posílení o pozici speciálního pedagoga.

Silné stránky

Základní škola

- Spolupráce školy s vnějšími partnery a rodičovskou veřejností rozvíjí sociální a osobnostní kompetence žáků a vede k obohacení vzdělávacího procesu. Dostatek příležitostí ke spolupráci přináší provázanost základního a zájmového vzdělávání. (1.5)
- Škola vytváří příznivé prostředí žákům s ohledem na jejich zdravotní, jazykové i sociální znevýhodnění. (6.1)

Školní družina

- Pedagogové promýšlejí a realizují četné aktivity určené účastníkům vzdělávání, jejich rodičům a také akce pro jiné školní družiny v obci. Sestavují celoroční tematické projekty, které mnohostranně rozvíjejí dovednosti a znalosti žáků a přispívají k budování jejich pozitivních vztahů, komunitního citění a rozvoji komunikačních dovedností. (4.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- Vzdělávací cíle jsou vyjádřeny pouze ojediněle, tím často nedochází k jejich vyhodnocování a k podněcování žáků ke kritickému myšlení. (4.1)
- Formy a metody volené pedagogy jen v malé míře upozorňují žáky na pochopení souvislostí s reálným životem a rozvíjejí schopnost účelně využívat informační zdroje. (4.2)
- Byla zaznamenána nižší míra využívání diferenciací výuky, nejsou začleňovány úlohy odlišné kognitivní náročnosti a jen výjimečně se vyskytuje žákovské hodnocení vlastní práce nebo práce spolužáků podle předem známých kritérií. (4.3)
- Ve škole převažují interní hodnoticí nástroje, chybí důkladnější objektivní srovnání výsledků s jinými školami podobného typu. (5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Jasně formulovat cíle výuky, začlenit časový prostor pro závěrečné shrnutí a vyjádření žáků k dosaženým cílům, rozvíjet jejich kritické myšlení.
- Častěji upozorňovat žáky na souvislosti toho, co se naučili ve škole, s běžnými reálnými situacemi, rozvíjet schopnost žáků účelně a samostatně využívat různé informační zdroje (v tištěné i digitální podobě), vyhledávat je, třídit a analyzovat.
- Využívat odlišnou náročnost zadávaných úloh vzhledem k individuální úrovni vědomostí a dovedností žáků, cíleně podporovat nadané žáky a žáky se zájmem o téma.
- Zapojit se do vhodného typu externího zjišťování výsledků například formou spolupráce se školami v okolí a posílit tím zpětnou vazbu ohledně výsledků vzdělávání žáků.
- Snížit neúspěšnost žáků, která je zapříčiněna jejich vysokou absencí, přijmout efektivní opatření ke zlepšení jejich motivace vzhledem k výsledkům vzdělávání.

- Upravit spolupráci pedagogů propojením oblastí metodických orgánů (napříč předměty i stupni vzdělávání), podporovat vzájemné předávání zkušeností.
- V rámci podpory individuálního přístupu rozdělit početné třídy na menší skupiny žáků, zejména pro výuku cizích jazyků.
- Ve větší míře a účelněji využívat didaktickou techniku pedagogy i žáky.
- Upravit učební plán o rozdělení disponibilních hodin a tím efektivněji nastavit rozvrh hodin Předmětu speciálně pedagogické péče.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 10 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2023/2024
2. Třídní knihy vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
3. Přehledy výchovně vzdělávací práce a dokumentace školní družiny vedená ve školním roce 2023/2024
4. Koncepce rozvoje školy 2022–2029
5. Plán práce školy ve školním roce 2023/2024
6. Školní matrika (vzorek)
7. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2023/2024 a realizované vzdělávací akce ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024
8. Dokumentace školního poradenského pracoviště včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
9. Rozvrh vyučovacích hodin platný v době inspekční činnosti
10. Zápisy z jednání metodických orgánů (vzorek)
11. Hospitační záznamy v základní škole za školní rok 2023/2024 (vzorek)
12. Záznamy z jednání pedagogické rady a porad vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
13. Organizační řád školy platný ve školním roce 2023/2024
14. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
15. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při poskytování vzdělávání vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
16. Dokumentace vztahující se k finančním a materiálním podmínkám školy pro školní rok 2023/2024 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Irma Novotná, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Adéla Kulová, školní inspektorka

Mgr. Lenka Wollná, školní inspektorka

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

5. 3. 2024